

CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC DE SA POBLA

EDIFICIS I ELEMENTS A PROTEGIR PEL SEU VALOR
PATRIMONIAL, ETNOLÒGIC O AMBIENTAL

AJUNTAMENT DE SA POBLA

CATALÈG DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI HISTÒRIC

AJUNTAMENT DE SA POBLA

ÍNDEX – INVENTARI DE FITXES

BÉNS ETNOLÒGICS

ENGINYERS D'EXTRACCIÓ D'AIGUA

M-3	Sínia	Polígon 14	Parcel·la 33
M-4	Sínia	Polígon 10	Parcel·la 251
M-5	Sínia	Polígon 3	Parcel·la 98
M-6	Sínia	Polígon 14	Parcel·la 12
M-7	Sínia	Polígon 14	Parcel·la 38
M-8	Sínia	Polígon 10	Parcel·la 208
M-9	Sínia	Polígon 10	Parcel·la 205

Dintre dels béns etnològics s'incorpora també el molí de sang de Talapi

M-10	Molí de Talapi	Polígon 15	Parcel·la 357
------	----------------	------------	---------------

Gener de 2005

Juan M. Martínez
Susan Roig
Arquitectes.

Foto de portada: Josep Vicens Mateu “Possessions de Mallorca. Vol. I” . Edicions Miguel Font.

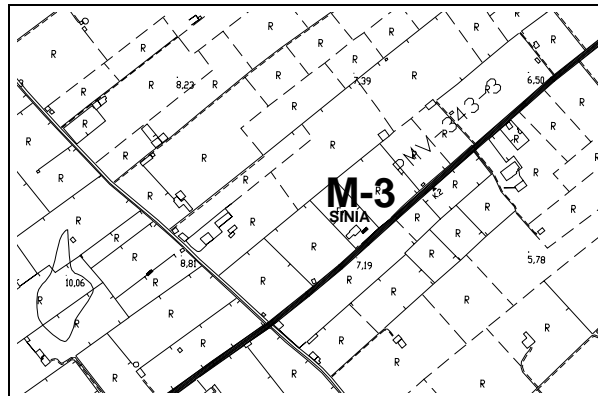
CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC DE SA POBLA

Bens etnològics - Sínies

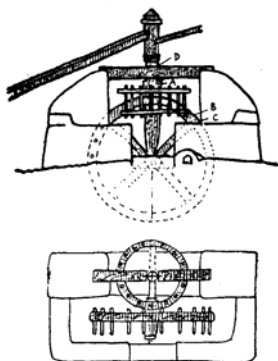
DENOMINACIÓ	SÍNIA	CODI M-3
LOCALITZACIÓ	Parcel·la núm. 34 Polígon 14	GRAU PROTECCIÓ B
TIPOLOGIA	Sínia	ÚS ACTUAL En desús

FOTOGRAFIA

GENER – 2004

DESCRIPCIÓ

“El creixement dels conreus fou progressiu, part de l'antic bosc i de les zones de secà es convertiren en regadiu. Així ja són registrades 691 ha. de regadiu l'any 1818, i tot just, el procés havia començat. L'aigua per regar és elevada per sínies. En aquella època es comptabilitzen, en el terme pobler i zona agrícola d'influència poblera, més de dues mil sínies. La sínia fou l'aparell més emblemàtic de les terres baixes de sa Pobra. Els tradicionals cultius de cànem (canyom) i lli, a mitjan segle XIX, foren substituïts per l'arròs i els llegums, de millor mercat”. www.ajsapobla.net. Las sínias de sa Pobra son de tracció animal, molins de sang, similars als vells models catalans presents també en altres zones de la costa mediterrània i en la resta de les Illes Balears, amb grans rodes de fusta i recipients de fang, caduf o catúfol.

“Consiste en una banda de cadena que pasa sobre una rueda dentada de una longitud suficiente para alcanzar dos pies bajo la superficie del agua del pozo. Alrededor de toda la banda se sujetan recipientes de barro que elevan el agua del pozo y la arrojan en una cisterna. El burro mueve el rodete que a su vez da moción a una rueda dentada que se halla fija al eje que sujeta la rueda de la que cuelga la cadena “ Julio Caro. Baroja Tecnología popular española. 1996 pag.378

ELEMENTS OBJECTE DE CATALOGACIÓ

La sínia i una zona de protecció de 5 m. al voltant.

CRITERIS D'ACTUACIÓ

Manteniment i conservació dels elements catalogats.

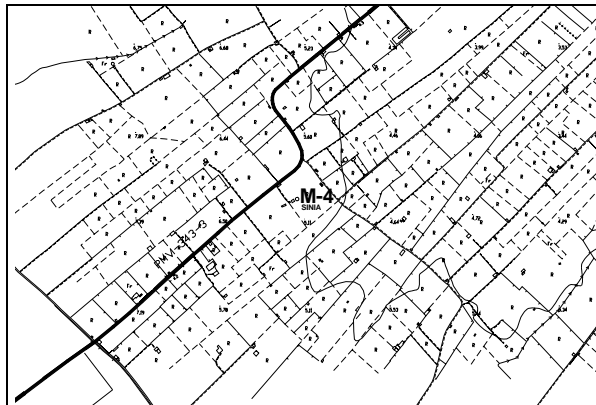
CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC DE SA POBLA

Bens etnològics - Sínies

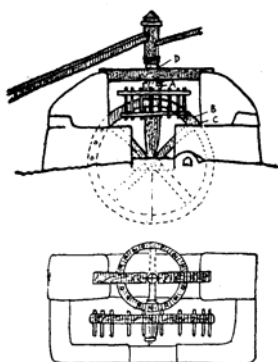
DENOMINACIÓ	SÍNIA	CODI M-4
LOCALITZACIÓ	Parcel·la núm. 251 Polígon 3	GRAU PROTECCIÓ B
TIPOLOGIA	Sínia	ÚS ACTUAL En desús

FOTOGRAFIA

GENER – 2004

DESCRIPCIÓ

“El creixement dels conreus fou progressiu, part de l'antic bosc i de les zones de secà es convertiren en regadiu. Així ja són registrades 691 ha. de regadiu l'any 1818, i tot just, el procés havia començat. L'aigua per regar és elevada per sínies. En aquella època es comptabilitzen, en el terme pobler i zona agrícola d'influència poblera, més de dues mil sínies. La sínia fou l'aparell més emblemàtic de les terres baixes de sa Pobla. Els tradicionals cultius de cànem (canyom) i lli, a mitjan segle XIX, foren substituïts per l'arròs i els llegums, de millor mercat”. www.ajsapobla.net. Las sínias de sa Pobla son de tracció animal, molins de sang, similars als vells models catalans presents també en altres zones de la costa mediterrània i en la resta de les Illes Balears, amb grans rodes de fusta i recipients de fang, caduf o catúfol.

“Consiste en una banda de cadena que pasa sobre una rueda dentada de una longitud suficiente para alcanzar dos pies bajo la superficie del agua del pozo. Alrededor de toda la banda se sujetan recipientes de barro que elevan el agua del pozo y la arrojan en una cisterna. El burro mueve el rodete que a su vez da moción a una rueda dentada que se halla fija al eje que sujeta la rueda de la que cuelga la cadena” Julio Caro. Baroja Tecnología popular española. 1996 pag.378

ELEMENTS OBJECTE DE CATALOGACIÓ

La sínia i una zona de protecció de 15 m. al voltant.

CRITERIS D'ACTUACIÓ

Manteniment i conservació dels elements catalogats

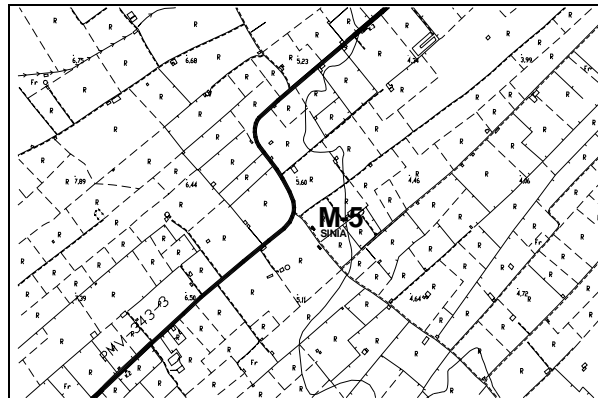
CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC DE SA POBLA

Bens etnològics - Sínies

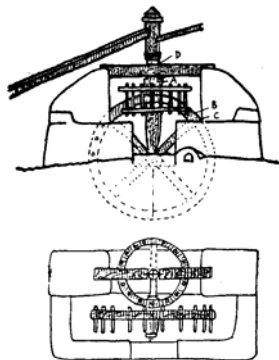
DENOMINACIÓ	SÍNIA	CODI M-5
LOCALITZACIÓ	Parcel·la núm. 98 Polígon 3	GRAU PROTECCIÓ B
TIPOLOGIA	Sínia	ÚS ACTUAL En desús

FOTOGRAFIA

MARÇ – 2004

DESCRIPCIÓ

“El creixement dels conreus fou progressiu, part de l'antic bosc i de les zones de secà es convertiren en regadiu. Així ja són registrades 691 ha. de regadiu l'any 1818, i tot just, el procés havia començat. L'aigua per regar és elevada per sínies. En aquella època es comptabilitzen, en el terme pobler i zona agrícola d'influència poblera, més de dues mil sínies. La sínia fou l'aparell més emblemàtic de les terres baixes de sa Pobla. Els tradicionals cultius de cànem (canyom) i lli, a mitjan segle XIX, foren substituïts per l'arròs i els llegums, de millor mercat”. www.ajsapobla.net. Las sínies de sa Pobla son de tracció animal, molins de sang, similars als vells models catalans presents també en altres zones de la costa mediterrània i en la resta de les Illes Balears, amb grans rodes de fusta i recipients de fang, caduf o catúfol.

“Consiste en una banda de cadena que pasa sobre una rueda dentada de una longitud suficiente para alcanzar dos pies bajo la superficie del agua del pozo. Alrededor de toda la banda se sujetan recipientes de barro que elevan el agua del pozo y la arrojan en una cisterna. El burro mueve el rodete que a su vez da moción a una rueda dentada que se halla fija al eje que sujeta la rueda de la que cuelga la cadena “ Julio Caro. Baroja Tecnología popular española. 1996 pag.378

ELEMENTS OBJECTE DE CATALOGACIÓ

La sínia i una zona de protecció de 15 m. al voltant.

CRITERIS D'ACTUACIÓ

Manteniment i conservació dels elements catalogats

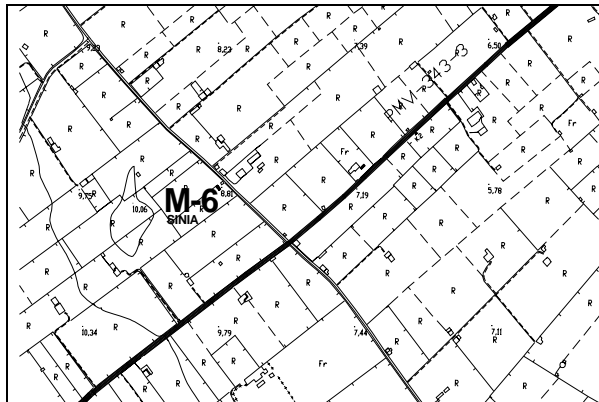
CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC DE SA POBLA

Bens etnològics - Sínies

DENOMINACIÓ	SÍNIA	CODI M-6
LOCALITZACIÓ	Parcel·la núm. 12 Polígon 14	GRAU PROTECCIÓ B
TIPOLOGIA	Sínia	ÚS ACTUAL En desús

FOTOGRAFIA

MARC – 2004

DESCRIPCIÓ

En aquesta sínia trobem un model més evolucionat de les tradicionals que es s'espargien pel regadiu pobler i que a poc a poc van ser substituïdes pels molins de vent. En aquest cas disposa d'un mecanisme que mitjançant transmissions *premite l'elevació d'aigua amb un motor de gasoli

ELEMENTS OBJECTE DE CATALOGACIÓ

La sínia, el mecanisme i una zona de protecció de 15 m al voltant.

CRITERIS D'ACTUACIÓ

Manteniment i conservació dels elements catalogats

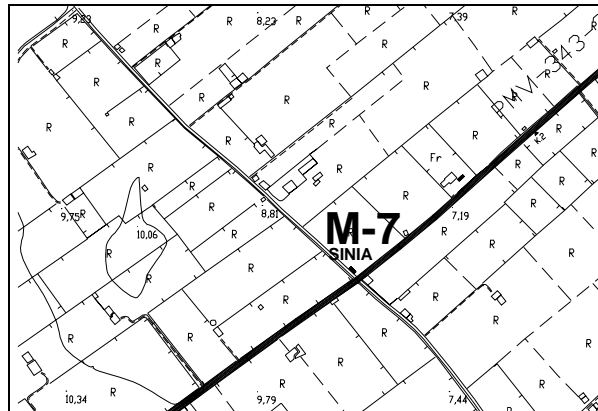
CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC DE SA POBLA

Bens etnològics - Sínies

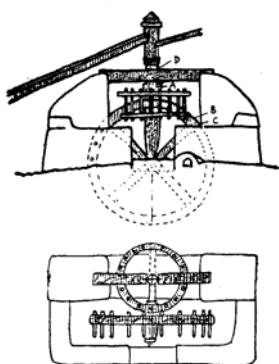
DENOMINACIÓ	SÍNIA	CODI M-7
LOCALITZACIÓ	Parcel·la núm. 38 Polígon 14	GRAU PROTECCIÓ B
TIPOLOGIA	Sínia	ÚS ACTUAL En desús

FOTOGRAFIA

GENER 2005

DESCRIPCIÓ

“El creixement dels conreus fou progressiu, part de l'antic bosc i de les zones de secà es convertiren en regadiu. Així ja són registrades 691 ha. de regadiu l'any 1818, i tot just, el procés havia començat. L'aigua per regar és elevada per sínies. En aquella època es comptabilitzen, en el terme pobler i zona agrícola d'influència poblera, més de dues mil sínies. La sínia fou l'aparell més emblemàtic de les terres baixes de sa Pobla. Els tradicionals cultius de cànem (canyom) i lli, a mitjan segle XIX, foren substituïts per l'arròs i els llegums, de millor mercat”. www.ajsapobla.net. Las sínias de sa Pobla son de tracció animal, molins de sang, similars als vells models catalans presents també en altres zones de la costa mediterrània i en la resta de les Illes Balears, amb grans rodes de fusta i recipients de fang, caduf o catúfol.

“Consiste en una banda de cadena que pasa sobre una rueda dentada de una longitud suficiente para alcanzar dos pies bajo la superficie del agua del pozo. Alrededor de toda la banda se sujetan recipientes de barro que elevan el agua del pozo y la arrojan en una cisterna. El burro mueve el rodete que a su vez da moción a una rueda dentada que se halla fija al eje que sujeta la rueda de la que cuelga la cadena “ Julio Caro. Baroja Tecnología popular española. 1996 pag.378

ELEMENTS OBJECTE DE CATALOGACIÓ

La sínia i una zona de protecció de 15 m al voltant.

CRITERIS D'ACTUACIÓ

Manteniment i conservació dels elements catalogats.

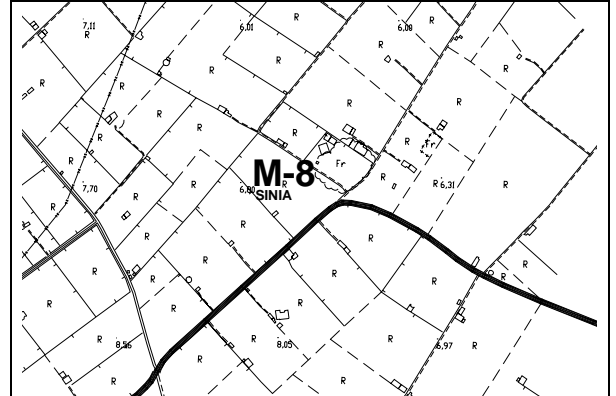
CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC DE SA POBLA

Bens etnològics - Sínies

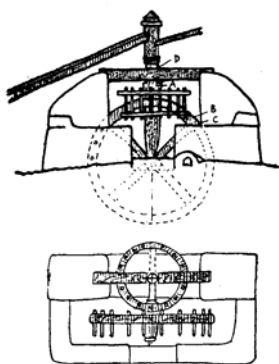
DENOMINACIÓ	SÍNIA	CODI M-8
LOCALITZACIÓ	Parcel·la núm. 208 Polígon 10	GRAU PROTECCIÓ B
TIPOLOGIA	Sínia	ÚS ACTUAL En desús

FOTOGRAFIA

GENER 2005

DESCRIPCIÓ

“El creixement dels conreus fou progressiu, part de l'antic bosc i de les zones de secà es convertiren en regadiu. Així ja són registrades 691 ha. de regadiu l'any 1818, i tot just, el procés havia començat. L'aigua per regar és elevada per sínies. En aquella època es comptabilitzen, en el terme pobler i zona agrícola d'influència poblera, més de dues mil sínies. La sínia fou l'aparell més emblemàtic de les terres baixes de sa Pobla. Els tradicionals cultius de cànem (canyom) i lli, a mitjan segle XIX, foren substituïts per l'arròs i els llegums, de millor mercat”. www.ajsapobla.net. Las sínies de sa Pobla son de tracció animal, molins de sang, similars als vells models catalans presents també en altres zones de la costa mediterrània i en la resta de les Illes Balears, amb grans rodes de fusta i recipients de fang, caduf o catúfol.

“Consiste en una banda de cadena que pasa sobre una rueda dentada de una longitud suficiente para alcanzar dos pies bajo la superficie del agua del pozo. Alrededor de toda la banda se sujetan recipientes de barro que elevan el agua del pozo y la arrojan en una cisterna. El burro mueve el rodete que a su vez da moción a una rueda dentada que se halla fija al eje que sujeta la rueda de la que cuelga la cadena “ Julio Caro. Baroja Tecnología popular española. 1996 pag.378

ELEMENTS OBJECTE DE CATALOGACIÓ

La sínia i una zona de protecció de 15 m al voltant.

CRITERIS D'ACTUACIÓ

Manteniment i conservació dels elements catalogats.

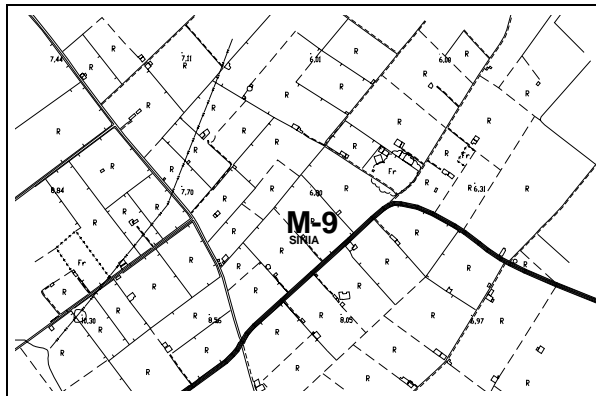
CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC DE SA POBLA

Bens etnològics - Sínies

DENOMINACIÓ	SÍNIA	CODI M-9
LOCALITZACIÓ	Parcel·la núm. 205 Polígon 10	GRAU PROTECCIÓ B
TIPOLOGIA	Sínia	ÚS ACTUAL En desús

FOTOGRAFIES J. Campaner

Febrer 2005

DESCRIPCIÓ

Las sínies de sa Pobla son de tracci3n animal, molins de sang, , amb grans rodes de fusta i cadufs .En aquest cas trobem, al costat de la sínia, una interessant caseta de ainas, construïda amb peces partides de mar3s excepte els encadenats que s3n sencers i es deixen vists. Manca de ràfec i està referida amb morter de calç

“Consiste en una banda de cadena que pasa sobre una rueda dentada de una longitud suficiente para alcanzar dos pies bajo la superficie del agua del pozo. Alrededor de toda la banda se sujetan recipientes de barro que elevan el agua del pozo y la arrojan en una cisterna. El burro mueve el rodete que a su vez da moci3n a una rueda dentada que se halla fija al eje que sujeta la rueda de la que cuelga la cadena “ Julio Caro. Baroja Tecnología popular española. 1996 pag.378 “

ELEMENTS OBJECTE DE CATALOGACIÓ

La sínia, la caseta i una zona de protecci3n de 15 m al voltant.

CRITERIS D'ACTUACIÓ

Manteniment i conservaci3n dels elements catalogats. Deurà respectar-se la tipologia de l'edificaci3n, que manca de recercats, així com el referit i el ràfec de teula

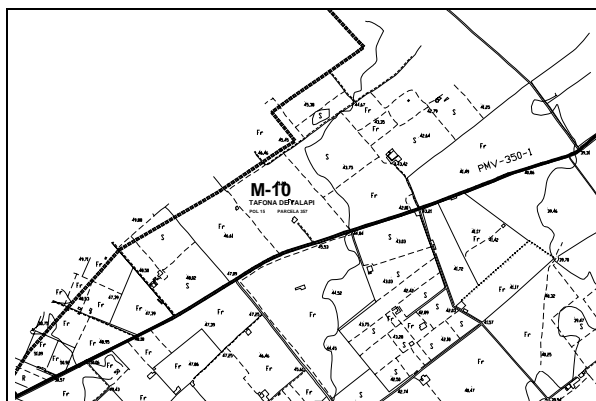
CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC DE SA POBLA

Arquitectura civil –Cases fora vila

DENOMINACIÓ	MOLÍ DE SANG DE TALAPI	CODI M-10
LOCALITZACIÓ	Parcel·la núm 357 Polígon 15	GRAU PROTECCIÓ B
TIPOLOGIA	Nau agrícola	ÚS ACTUAL Nau agrícola

FOTOGRAFIES J. Campaner

Febrer 2005

DESCRIPCIÓ

Nau agrícola construïda en dues altures en blocs de marés, amb la façana principal referida amb morter de calç. En l'interior conserva un molí de sang engranat a una transmissió per les diferents usos agrícoles. Conserva també un motor dièsel un forn i els menjadors de les bèsties. Tot el sòl està empedrat amb cants rodats.

ELEMENTS OBJECTE DE CATALOGACIÓ

El volum de l'edificació principal, el tractament superficial dels murs i la composició de la façana.
El molí de sang i la maquinària original

CRITERIS D'ACTUACIÓ

Rehabilitació, conservant els buits originals i el tractament dels murs del volum principal.
Conservació dels elements catalogats .

DENOMINACIÓ

MOLI DE TALAPI

CODI

M-10

Els menjadors de les bèsties

El forn i el motor de gas-oil

